

«tárgyiaság» korszakában. A lépesőház egy fülkéjében elhelyezett klasszikus urna, a dolgozószoba kínai jellegű könyvespolcán a buddhista bronz szobor, ha ó-kori, vagy ha csak pár százéves is, mindig fellebbenti a lélek mélyén szunnyadó vágyakat. Azt a vágyat, mely a célszerű és hűvösen kimért jelenből szívesen szökik át a «tilos» területre, a virágos kertbe, a romantikába.

VÉGE A WIENER WERKSTÄTTENEK
 Őszinte sajnálattal fogja eltölteni az egész művelt világ közvéleményét, hogy ez a nagymúltú intézmény teljesen megszűnik. Immár hét esztendeje tart az egykor gazdag, vállalkozó szellemű műhelyek lassú leépítése. Már a gazdasági válság legelső idején felmerült a gondolat, hogy Bécs város szociális védelme alá helyezték a fényűzés és a divat egykor oly ragyogó atelier-it. Ez a terv hajótörést szenvedett. Belső surlódások is fokozták a gazdasági hanyatláson kívül a művészközpont stüllyedését. Most azután a vállalatnak harminc évén át volt művészeti vezetője, Hoffmann József professzor lemondott állásáról s valamennyi művész és munkás elbocsátásával, az összes műhelyeket bezárták. Az üzletvezetőség egyelőre még a helyén marad.

TRIENNALE. Ismeretes dolog, hogy a kétévénként Monzában rendezett nemzetközi iparművészeti kiállítások látogatottsága nem járt a kívánatos eredménnyel. Mussolini ezért Ugo Ojetti akadémiai tag előterjesztésére elrendelte, hogy a monzai terv eljuttatásával ezentúl Milanóban rendezzenek háromévenként ily kiállításokat. Külön pavilonokból egy egész kis városrészt szándékoznak tehát 1933-ig, az első kiállítás időpontjáig Milanóban építeni. A program röviden s tömören összefoglalja azt is, hogy mit kívánnak. Olyan műveket várnak, melyek amellet, hogy eredetiek, a bel- és a külföld reális óhajainak felelnek meg; merész, de nemes formákkal a modern életbe hatásosan illeszkednek bele. Az eddigi kiállítások jellegét továbbfejlesztik úgy, hogy egy lakásberendezési bemutató is lesz a kiállítás területén.

• SZAKIRODALOM •

BRAUN, JOSEPH. Das christliche Altargerät in seiner geschichtlichen Entwicklung. München, Max Hueber, 1932. Ára : 72.50 M.

Jelen mű voltaképpen kiegészítő része szerzőnek 1907-ben «Die liturgische Gewandung im Occident und Orient» és az 1924-ben két kötetben megjelent «Der christliche Altar» cím alatt megjelent művének. Témájának feldolgozásánál ugyanazokat az alapelveket és tudományos módszert követte, mint előző két munkájában, melyek oly sok elismerést szereztek a szerzőnek : szigorú tárgyilagosság, az írott és emlékekben fennmaradt forrásanyagok kimerítő felhasználása, rendszeres feldolgozás, világos előadási mód.

Az írott forrásmunkák között elsősorban felhasználta a leltárakat, melyeket eddig csak hiányosan vettek igénybe az oltári szerek történetének tár-

gyalásánál, az emlékek között főképpen a ránk maradt s eddig szintén eléggé fel nem használt liturgikus eszközöket. Ami mindkettőből a XIII. századig visszamenőleg korunkra maradt, azt a lehetőség szerint teljesen felhasználta művében, a késői középkorból és a középkor utáni időkből a nagy mennyiségre való tekintettel csak válogatva, de a mű céljának teljesen megfelelő számban. Ki kell emelni, hogy a mű nem csupán anyaggyűjtemény akar lenni az oltári szerek történetéhez, hanem a rendelkezésére álló forrásanyag szisztematikusan feldolgozása minden e téren számításba jöhető szempontokra való tekintettel. Nem csupán a német anyagot dolgozta fel, hanem nagy mennyiségben a hozzálérhető külföldi : olasz, angol, spanyol, németalföldi, francia, az északi országok s magyar anyagra is kiterjed.

A mű két részre oszlik, melyek közül az első a vasa sacra-kat, vagyis az Oltári Szentséggel közvetlen érintkezésben álló, a második rész a többi oltári szereket tárgyalja.

Mindkét rész 3—3 fejezetet foglal magában s ezek közül az első rész 1. fejezete az eucharisztikus áldozat véghezviteléhez szolgáló eszközöket : a kelyhet, patenát és a turrist ; a második fejezet a fistulát és eucharisztikus kanalat ; a harmadik fejezet a ciboriumot és monstranciát tárgyalja. A második rész 1. fejezetének tárgyát képezik a szent misénél használatos edények : kanna, kehelykanálka, ostyatartó, szent lándza és zeon, a 2. fejezet azokkal az eszközökkel foglalkozik, amelyek az oltárnak a szent misére való felszereléséhez tartoznak, a kereszttel és gyertyatartóval, a 3. fejezet pedig az oltári szolgálatnál használatos egyéb szereket tárgyalja : a lemosásnál használatos edényeket, a szenteltvíztartót és hintőt, a békeesóktáblát, a esengetyűt, a füstölőt, a tömjéntartót és a liturgikus legyezőt.

Az összes szerek tárgyalásánál szerző vizsgálata kiterjedt azoknak mai állapotára, használatuknak korára, az anyagra, a formai kifejlődésre, a művészeti kivitelre és technikára.

A 704 oldalas mű 610 gondosan kiválasztott ábrát hoz 149 táblán és a szövegben.

A német és külföldi irodalom e tárgyú művel között jelen munka, melynek megjelenését XI. Pius pápa is óhajtotta, a legterjedelmesebb, a legkiválóbb, azért múzeumok, gyűjtők, könyvtárak, hittudományi intézetek és művészettörténelemmel foglalkozók részére nélkülözhetetlen. Sz. L.

• PÁLYÁZATOK •

A TÁRSULAT TERVPÁLYÁZATÁNAK EREDMÉNYE. A bírálóbizottság 1932 március hó 21-én és 23-án Helbing Ferenc elnöklésével tartotta meg bírálói ülését a társulati tervpályázat alapján beérkezett gazdag anyag elbírálására. A bírálathoz az elnökön kívül a következők vettek részt : Györgyi Dénes, Ligeti Miklós, Lingel Károly, Menyhért Miklós, Szablya Frischauf Ferenc, Telese Ede, Wälder Gyula vál. tagok és Hoffer Imre ügyvezető. A tervpályázatra összesen 102 pályamunka, — amely 695 tárgyra vonatkozott — érke-